

TÄNASES LEHENUMBRIS:

- Kadrina paisjärve projekteerimisest** – lk 2
- Vohnja-Hõbeda detailplaneeringust** – lk 2
- Hulja detailplaneeringud** – lk 2
- Kohtumine kirjarahvaga** – lk 3
- Kannapööre... Kadrina hooldekodust** – lk 3
- Tuleohutusest pühade ajal** – lk 4
- Õnnitlused. Sport. Teated. Reklaam** – lk 4

Kooskants

Kadrina valla ajaleht

Nr. 11 (161)

22. detsember 2006

XIV aastakäik

“Kust see hea inimene tuleb?..”

On advendiaeg... Pere – ema, isa ja neli last on kogunenud Vahtra talu keldris. Halli videviki luraub juga akna taga. Jutulõngu kerides saab päeva pikendada.

Üheksa-aastane Evelin Rahuorg, kolmanda klassi tüdruk, tundub olevat laste eestkõnelejak. Räägime pere asjadest, talust, lastest, loomadest, masinatelt ja muustki.

Pereisa Erki Rahuorg on elanud selles Pariisi küla ääreservas terve oma elu selles 1963.aastal isa ostetud majas. Maja oma kolme toaga kipub juga kitsaks jääma, seepärast peab peremees ülakorruse väljajähtmisplaani.

Vahtra talu oma 80 hektari kasutatava maaga on asunud lõppeva aasta kevadest hõlpepõllunduse teele.

“Kevadepäli sai muretsedut mõned lihavedid, proovime nendega midagi ära teha,” ütleb Erki. “Aga kokku on praegu meil 16 looma. Paar lehma tilgub veel, kolmas tuleb jõuludepaikuni lõpmoole.”

Kogu talu piim läheb oma tarbeks. Tarbijad jätavad, peale inimeste on veel koerad-kassid, kavas on võtta ka seapõrsad.

Vahtra talu masinapark ei ole just väike, kõik taluüks vajalikud masinad on olemas. Need on küll endisegaesed vene masinad, kuid on veel vastu pidanud.

Lapsed – töökad ja virgad
Rahuorgude pere laste tegutsesemist saaks kõige õigemini pildi muidugi suvel, kui kõik kohad on tööd täis. Kõrgetel endide ette, kui pereisa karutab heinapõllul

Lapsed (vasakult): Raidar, Eve, Evelin ja Rasmus

vaalulist ning eemal teisel põllul niidab traktoriga uusi vaale kuivama... seitsmeaastane poeg, talu pesunema, nimeks Rasmus! Tal on oma traktorigi, “põka”, mida ta lahkest kaurriksel ka külaliselisele näitab. Küsin, kelleges ta saada tahab? Väikesemõelduse järel tuleb vastuseks: “Politeisemiks!... Ainult isegi ei hakka ma kinni pidama.” Rasmusel on vanusest hoolimata ka juures üks igipõrrehelk loomumoodi: õhtuni käib ta kõik hõnend läbi ja lokaustab ukseid.

Kokumaist istuvat Evelin on oma sellelaetase proovitõiduga hõnema saanud. Tavaliselt tööde tegemine on tal armuil selge, sest ema käib tööle, perle ja juu toitu laulevaja. Abi saab ta ka silikistest kaaraamatust.

Kuigi teised peavad 12-aastast Raidarit suureks jutupaunikuks, istub ta nüüd ahjuäärts ja muheleb

omaette. Peagi selgub, et Raidar tahab tulevikuks saada rekkamehiks. Ema Heli arvab muigega pooleks, et Raidarist saaks hea müügimees, kes ühegi kauba mahamüümiseiga jääni ei jääks, sest juttu tal juba jätkub. Samas räägitakse Raidarist kui tublist koolipoist, kes on usin kooliõpilane.

Eve, 11-aastane, on tagasihoidlikkus ise. Teiste juttu kuulab vaid pealt.

“Eve tahab saada lasteaiapäetajakski!” kostavad teised kooris tema eest. Ja lisatakse, et Evele meeldivad hõbused. Talus hõbusat praegu ei peeta... “Aga mine tea, ehk edpidi...” annab pereseda lootust.

Jutu sees tuleb välja, et lapsed on kõik kõvad suusajad. Eeskujuks on sportliku treeninguga isa Erki. Oma mõju on kindlasti avaldanud elamine kuulsas Pariisi suusa- baasi läheduses.

Vahtra talu lapsed on maast madalast kasvanud elama töist ja kollektiivset maale. Kõik on tulnud loomulikult teel – töö põllul ja laudas, heinategu, viljakoristus... Lapsed ikka jõukohasel tööle. Ei mingit sundi, virisemist, viilimisest rääkimata. On ammu tüheldatud, et laste vaba suhtlemise looduse ja loomadega kujundab pikemaajaga ka nende hingeelu. Suhtumise kõrgesse elavasse näitab inimese olemust kõige selgemalt.

“Kust see hea inimene tuleb, ikka loomadega tegelemis,” ütleb ema Heli välja oma arvamuse. Külalaps ema teab ja tunnetab oma laste kujunemise käiku kõige paremini.

Rahuorgude peres ei ole seda

VALLAVOLIKOGUS ARUTATI JA OTSUSTATI

29. novembri istungil

1. Volikogu arutas ma sihtotstarbe määramist ning võitis vastu sellekohase otsuse.
2. Volikogu otsustas taotleda tasuta Kadrina valla munitsipaalomandisise jätmehoolda maaks Kadrina valla Ridakülas asuva Ridaküla biopuhasti alune ja seda teenindav ma pindalaga 0,1 ha vastavalt käesolevale otsusele lisatud asendiplaanile.
3. Võeti vastu määrus nr 32 **Maamaksuäärja kehtestamine 2007. aastaks**. Otsus on õeldud: Kadrina vallas kehtestatakse 2007. aastaks haritava maa ja loodusliku rohumaa maksumääraks 1,2 % maa maksustamishinnast; metsamaa, õuemaa ja muu maa maksumääraks 2,1 % maa maksustamishinnast. Määrust rakendatakse 2007. aasta 1. jaanuarist.
4. Volikogu võitis vastu otsuse, millega tunnistati kehtetuks Kadrina vallavolikogu 2006. aasta 26. aprilli otsus nr 56 **Laenu väärime**. Otsus tuleneb füüsilise isiku tulumaksu ennamaksumisest käesolevaks aastaks vastu võetud eelarve tuludele.
5. Volikogu võitis vastu määruse nr 34, millega võeti vastu valla 2006. aasta lisaeelarve III lühend 1 055 765 ja kuludega 1 200 780.
6. Võeti vastu määrus nr 35 **Eluruumide sotsiaaleluruumi tunnistamine**. Selle määrusega tunnistati sotsiaaleluruumi 14 eluruumi Leikude külas. Määruse loetelud eluruumid ei kuulu erastamisele ning need kantakse nende eluruumide nimekirja, mida vald vajab sotsiaalseks vajaduseks.
7. Volikogu arutas Haljala valla ettepanekut muuta Aaspere koolihoone hooldekoduks, milles osaleks ka Kadrina vald. See tähendaks meie valla osalemist Aaspere koolihoova rekonstrueerimise projektis. Haljala vallavolikogu otsusega suletakse 2007. aasta augustist Aaspere pühikool ning vabaneb 20 804 m² suurusel kinnistul paiknev kabekorraselisel keldrikorrusega hoone keske kompleksis kuulava suunahooma, täisautomaatselt kahtlajaga, pumbajamaga ja kaasgaasest puhastusseadmega. Ettepanek kooskõttaks on tehtud ka Vihula vallas. Kadrina vallavolikogu arutas naabervallade ettepanekut ning jõudis järeledusele, et enne lõplikku otsuse tegemist ja ennatlike otsuste välimisuseks on vajalik saada ekspertiineringi koolihoova hooldekoduks sotsiaaleluruumi otsustab, tasuvuse, seahalgus rekonstrueerimisprojekti eeldatava maksumuse ja Kadrina valla poolt finantseerimise kuluvuosa suurusse jms. kohta. Seotõttu vallavolikogu otsustas teha Haljala vallavalitsusele ettepanek tellida ekspertiinering Aaspere koolihoone hooldekoduks rekonstrueerimise projekti kohta, mis sisaldaks endas nii vajaduse analüüsi piirkonnas, kui ka ehitusliku osa hinnangulist maksumust. Ekspertiineringus tuleks käsitleda ka hilisemaks eksploatatsiooni ajal teostatavate ning võrdevad andmeid teiste samalaadsete teenuste osutatavate ettevõtetega.
8. Istungi teabees andis vallavanem Aivar Lankei teada, et valla üldplaneeringu avalik arutelu toimub 11. jaanuaril 2007 Kadrina vallamajas.

Jõuluõnnitlus Janakkalast

Jõuluõntu hämaruses Viikuv valgus kuulutab: jõuluraha saabumas!

Kaunist jõuluajaga ja kõike ilusast uueks aastaks!

Janakkala Soome-Eesti Selts

Raija PIENIMÄKI ja Carita LINTUKOSKI

suurt rahurikujat ja pereelu kaardis “reformaatorit” – arvuist. Karta on, et selline riistapuu ei kõlaga kokku pere sinise eluruumi ja paravega. Ainus tõsine mure, mis tabada praegu kummut, on kartus, et

akki keegi lastest ei jäagi kodukan-... Vaid väike Rasmus püüab tegeleda, kinnitades, et just politseiknassa jääb ta kodukülla elama ja siin korda looma...

Enn MÄLGAND

Pereisa Erki ja pereinaime Heli

Oled sünninil Kadrina mees, siin jätkad ka oma töömehele. Mida lapsepõlvest oled meenutanud?

Eks lapsepõlv elu Kadrinas oli hulga põnevam. Kõiksuugu hundi- aaga ja parvetamisest, katlamaja taga paneelivõrreid sai tuminas käituda ja omne tegemas. Nüüd sellisid kohi enam ei ole. Pole ammu enam koolimajas käinud, seepärast ei oska praegust kooliüht endise aja- võrrelda. Aga seda mäletan küll, et siis oli kõik liivakastid lapsi täis.

Kooli oli ju ikka vast teistsugune, kord kõvem?

No sel ajal kardeti ikka õppe- alajuhatajat ja direktorit. Kui nende juurde tuli minna või saadeti, oli hirmu palju... Mütle tundub, et praegu neid nõnda enam ei kardeta. Varem oli tegemist suurema respektiga pedagoogide vastu.

Kooli maime? Kadrinas on see

Elanikud hoolitsevad oma korteri eest iga aastaga aina rohkem...

läbi aastate üsna kõrge olnud...

Eks see põhineb ikka inimestel, kes koolis töötavad. EPT-s (Eesti Põllumajandustehnika – toim.) töötanud spetsialistid kasvatasid lapsi korrallikes inimesteks, vanemate oli avar silmaring. Üldjuhul käes- vastid ka lapsed vanemate eeskujul näid. Nüüd on asjad muutunud, ka võimalus on rohkem, suuremad on valitud.

Milline oli peredes kodukord? Millised olid kodused “eeskirjad” lastele?

10–15-aastasend said ikka vabalt ringi käia. Kella kümneks õhtul pidi ikka kodu otsele. Sellist ishihtu- luhukmist kui praegu ei olnud. Mäletan, et kuni üheksanda klassini ei lubatud kodust püüded käia. Oled küll ka klassiõhitud, aga need lõpetati varakult õpetaja järelevalve all.

Ka ei tule meelde lõhkumisi. Praegu oma tööle kogen iga esmaspäev, et midagi on nädalavahetusel puruks loobitud, midagi on maa seest välja kistud. Oma kooliajast sellist lagastamist ei mäleta.

Suits ja alkoholi?

Vanemates klassides tuli seda ette. Tean sedagi, et paljud minu lennust ei teegi suitsu. Eks bussijaama ja vana veski taga käidi ikka tõmbamas... Et tüdrukud oleksid suitsustanud, seda asja ma ei mäleta. Praegu kõnivad poolalavaliikut aleviku vahel 6–7. klasside poisid, plüür tänaval ees!

Ülemine uude riigikorra. Eesti Vabariigi taastamine... On sul midagi sellest meenut?

Olin siiski nii noor, et mulle see eriliselt muret või kaasaräkimist ei tekitanud. Elu lihtsalt

minu jaoks järsku pööret ei teinud. Nälega pole kunagi tündinud, vanematel on töökohal alati olnud. Ega see endine kord lapse silmades läbi kehv polnudki – oli enamvähem kõike, mungajäsedat jalgatäpene- ni välja.

Korteri suures majas... Mis probleemne see võiks tekitada?

Suure maja elanik algab kodu üldrengi latorit väliskõdest, mitte trepikojast ega maja väikesusest. Kõik, mis on oma üksteis väljaspool, see ei kipu kedagi huvitama. Aga tahan kogu lisada, et on ka meeldivaid erandeid. Majad, kus on stabiilsel elandil, seal on ikka pilt teine. Trepikoda on nagu peegel, seal paistab selgelt, milline rahvas seal elab. Mõni maja on 30 aastat vana, aga trepikojas on originaalvärvi alles puhtana seinal.

Kooskandi küsimustele vastab OÜ Kadrina Kommunaal Tööjuhataja- haldur Marko TÕEV

Kõik see sõltub inimeste menta- liteedist, korrastamusest, üksteise austamisest.

Järg lk 2 ►►

Kannapööre ... paljudele viimne

Litsõna kannapööre isoleumistab lühidelt selle liigutuse tegija järsku suuna või elu muutust. Paraku inimese elutee on meie maailmas nii seatud, et lõplik muutus on ühene kõigile, paratamatu. Ka see on paratamatu, et paljud vajavad oma eluühtlalt kõrvalist abi. Abivajaja viimane kannapööre – oma kodust lahkimine – on sageli raske, kuid äärmiselt vajalik. Väga head professionaalsed abi osutatakse Kadriina Hooldekodus. Esitis on selliselt asutusi ca 720. Kas see on piisav või mitte, oskab öelda vaid statistika. Abi tiheduses ja vajalikkuses aga ei kahle tänapäeval enam keegi.

Kadriina Hooldekodu OÜ saab Undla mõisa hooneis, kus aastail 1950–1994 olid haigla ja ambulatoorium, alates 1. jaanuarist 1995. Seal on 50–55 (praegu on 54) kliendile kasutada 21 erineva suurusega magamisruumi, vajakajud ja kohandatud hügieeniruumid, köögiplakk, puhke-ruum. Hooneetekompleksi ümbriseb iidne mõisapark – ilus ja hea paik väljas viibimiseks.

Kadriina Hooldekodu juhib kolmelehelise juhatus. Töötajad on 22. Igapäevahu korraldab tegevikorteri Helle Meisi. Majanduslikult on tulud toime tänu võimalust arvestamiseks. Nii suu sekkii mõnda seadme. Asjatundlikult on töötanud peaarhitektina Ene Suut, kes on osanud ka rasketel hetkedel lahendusi leida. Aastate vältel on ahviks olnud riideabi Soome sõpradelt. Ka kohaliku inimesed on kinnitnud raamatuid, aiasaadusi, möblit. Kantamaja rekonstrueerimiseks panu oli alla Kadriina vallavalitsus. Jooksvaid remonte ja ruumide korrashooldu on tehtud oma vahenditega. Hooldekodu algusaastatel saadi rekonstrueerimistootust ka projektidega Sotsiaalministeriust. Hooldekodu tänav selle eest kõiki abistajaid ja annatajaid!

Igapäevaju hooldekodus ei erine eriti eaka inimese elu kodus. Eelis hooldekodu kasuks on aga see, et abi on alati käepärast. Oo raskusi on näiteks häärimisel – korraga on su ümber väga palju inimesi ja ometootelemist on märksa vähem – et lihtsasti eakatel tehti. Tuleb harva külla suure kogukonnaga. Raskem on siis, kui eakas inimene ei ole oma soovides selgusele jõudnud või on

Hoolidaja Liilia IVASTE hoolitajadega tegelemas

vastu tahtmist hooldekodusse toodud. Kuid kõik eakad on isikused ja sellega hooldekodu personal ka arvestab. Lähtutakse iga kliendi seisundist ja vajadusest. Meelendunud muutuvad ühes kodus kiiresti ja see peetakse normaalseks.

Hooldussuutuse tullaakse elama erinevatel põhjustel ja erineva pikkuse ajaks. Harvadel ei ole juhtumid, mis inimene tuuakse lamajana, kuid saab kändjaks ja elab rõõmsasti veel aastaid. On juhtumeid, et eakas inimene, kes ei tulnud enam üksikud elama, kes mõne aja hooldekodus kosub, et siis koju naasta. See on rõõmsat tulekut kõigile. Hooldekodusse tulekut ei peaks võetama lõppajamena. On olemas isiguseid harutades ja võimalusi. Inimese siemendist ressurtsid on sageli piiramatud ja tahted ja lõputu. Kui eakal on motivation ja on tal koostööd, leidub alati aita-ajaid ja püüed päikesse eest hajuvad.

Enamus hooldekodu personalist on staazikad ja erialaselt koollitud inimesed. Öppimine käib pidevalt nii

kohapeal kui ka väljaspool. Et hoida töö oot raske ni füüsilisel kui ka psüühilisel, on motivationi leidmine sageli üsna raske. Töö üks kurvemaid osi on lahkuja toetamine ja kõik sellega kaasnev, saamist sulhetmine leimatage. Need on situatsioonid, mis kuuangi ei korda, kuid õpetavad. Eriti raske on inimese lahkimine, kes on elanud selles kogukonnas pikki aastaid. Kõik hooldekodu töötajad väärivad tunnustust ja austust tehtu eest!

Suhtumine eakate hooldekodus elamise on hakanud vähehaaval muutuma. Ei ole õige halvustada lapsi sielpestrat. Et näeme pole aega (sageli ka oskusi) ja vanemad hoolidada. Nooremal põlvkonnal on enesetunnetus misioonitunnet ja oma isiklik elu elada. Täiesti otsustav on noorema põlvkonna mure, kuidas vanemad pika püeva kodus ükski toime tulevad. Kui eakas on hooldekodus, on tal abistajad lähedal ja võimalik valida suhtlussaasteks eakaasi. Ka see toim, ravimid ja muu vajalik on käe-

pärast. Hooldekodu ümbruse kaunis loodus ja võimalus palju õues viibida on hea enesetunnet. Vähemulit pole pidev võimalus nõu ja abi päluda. Aega süstutada aitaavad teadlitsat esimesed, sõrmasid väljasõidud loodusse ja muudki head ajaveetmise võimalused.

Kadriina Hooldekodu tulevikuplaanid on selged ja helged. Oledakse, et kui väga täpselt tead, mida tahad, siis need soovid ka täituvad. Hooldekodu oleks päris palju ruumi lisaks vaju. Kuna Undla mõisas muinsuskaitsealised püüstel juurdetehiti teha ei ole võimalik, on küpsevad uue hooldekodueksuse mõte. Seal võiks katse all tegetseada valla sotsiaalteenitkud, püevakeskus, hooldekodu oma erinevate osakondade, nagu toetatud elamine ja turvatoad, oleks sotsiaalmaja ja rendikorteriid ning kokkasaamine ja getutemise koht puuetega inimestele. Sellest saaks väga hea ja funktsionaalne üheks, kus asimesad saavad toetada vähestu toimetulekuga asukaid ning omavahelised suhtlemisvõimalused muutuks kõigile märksa viimkesemaks (2 tundi).

Juulud on üks südanimelikeid aegu hooldekodus. Vähehaaval saavad jõudlus igas ruumi, nii ruum igas kohas. Pipakipid ja jõuluvana ei ole kliente ühelgi aastal unustanud – kõik on saanud su magusaks. Regulaarne külaline on olnud EELK Kadriina koguduse õpetaja Meelis-Lauri Erikson. Ka teidajad väidavad jõuluteen toomas. On kuulatud-vaadatud

Neeruti Seltsi VEERG

- Jõulurõõmu ja jõulurahu inimestele ja loodusele soovib Neeruti Seltsi juhatus. Huvipakkumise koostamis uutel retkedel uuel aastal! Kõik on oodatud!
- Laupäeval, 6. jaanuaril loodusest Neeruti maastikukaitsealal *Mil-llest rätiguvad järgel lümel* (4 tundi, võib-ole takuse!). Pühapäeval, 14. jaanuaril lühiretk *Tapa teed mööda* (2 tundi).
- Pühapäeval, 21. jaanuaril õpituba *Puud + puud + puud = mets* (2 tundi, siseruumis). Alguis alati kell 12 rahvaruuga. Osalustas u 20 kr, NS liikmele 10 kr, lapsed/õpilased 10 kr.

rahvusmuusikaansambit Kungla ja Rakvere Segakoor. Jõulurõõmu on olnud nii Kadriina Kirikukoortori kui ka kullituse Kadriina Püevakeskuse. Eriti tänatakse Anne Peiskat ja Harald Rahupõhju pikaajase koostöö eest! Nema on suatumd palju andi! Jõulude eel ja ajal käid klientidel rohkesti külalisi, mille eel olekad mudugi eriti rõõmsatavad. Kõik külalised on Kadriina Hooldekodus alati oodatud! Hooldekodu juhtkond ja personal soovivad kõigile kauneid, rahulikke ja südamesooje jõulupühi!

Vahendus Tiis UUSKÜLA

Pidu Janakkala vallas

Janakka vaid tähtistas 3. detsembril kohaliku omavalitsuse 140. aastapäeva. Valla üles oli sel aastal teinud jättesid "tuhedid" – kirikukoguduse tähtistas 575. aastapäeva, teiki tegelikult on kirik eksisteenid sel aastal 1731. aastast, ei ni et juha 665 aastat.

Tooksin Janakkala valla kohta mõningad lühidamend: asub Helsingi territooriumil umbes 100 kilomeetri kaugusel. Elanikke on vallas 2005. aastal andmetel 15 871, keskukses Turenki (elanikke 7144). Valla tunnusliik on küllamaal, tunnus- ja vapiloomaks ilves. Janakkala sõprusvallad on Rootsi – Tierp, Tansaanis – Msimigi. Et Janakkala vald on Kadriina valla sõprusvallad, kutsuti pidustuste ka meise sinise eesotsas volikogu esimehe Ain Surakvere. Delegatsioonid kuulsid veel vallavanem Aivar Lanke, vallavolikogu liige Helle Meisi ja harduskomisjon liige Eev Vunk.

Vallavalitsuse pidulikku koosoleku, kus peokone pidas dotsent Sami Borg Tammere liikoolist, tunnustati kuuajasega meid töötajaid ja parimaid ettevõtteid, oli rõõm kuulada, et Janakkala valla kuu Soome tugema omavalitsuse helid. Sõpruslepingu Janakkala kirjutati alla 1989. aastal ja valdavalitsuse sõpruslepingud hõlmasid nii ametlike delegatsioonide, kultuurikohtlutevike kui ka õpilaste vahetus. Lisaks on seal kilas kindud meie valla noorsportlased, saanukliiv leimad ja paljudel kadriinlastel on seal haid ja pikaajalisi isiklikke sõpru.

Paljud Janakkala inimesed on veadud abistandan. Kingitusi ja vajalikke abivahendeid on saanud laetead. Hooldekodu, paljud eksisteenidud ja põllumehed. Tänu Lions-klubi liikmetele ei unustata ka meie vallas elavaid Soome sõja veterane.

Janakkala vallas on kõige usinamad kultuurivahendajad lõpemuusikakoor ja muusikakooli õpilased. Olles Janakkala valla tegemistega kursis juba pika aja jooksul, on meeldiv tõdeda, et alati suudavad nad hädada midagi uut ja põnevat, millel valla elus oluline tähtsus. Seokord käisime vanadekodu ühes osakomas, kus on loodud kõik tingimused inimestele,

kes ise oma eluga toime ei tule. Kui meil on kuuada hooldekodusse koda thiti vaid kriitikat, siis seat üllatav iga kord tõotatav meeldiv suhtumine haigetesse ja head tingimused.

Janakkala vallas on 13 kooli. Kõlastamine seokord Tervakoski hardusutusiti – lasteada, pühikooli, keskkooli ja gümnaasiumi, mis kõik on väga edumeelised ja kaasaegsed. Seal ilmes huvitav tõsiasi – Tervakoskele on kolimud ni palju inimesi, et algkooliklassidesse enam õpilasi juurde ei oodata. Klassi täitatus on 25 õpilast ja see ületada ei tohi.

Gümnaasiumiti peavad seavutru teema kõiki, et õpilased just nende kooli tuleksid – vastustõli sinna on oma kindlad tasemenõud ja kui kohaliku nipaaju võimekad õpilasi pole, on tarvis pakuda huvitavad väljakutsed ja kaasaegsed õpetus.

On teada, et Soome koolisüsteem on maailmas rohkem tähelepanu äratanud. Arvan, et selle taga on riigi ja kohalike omavalitsuste ühine hooli riigi tuleviku pärast, süsteemuse, erinevate võimaluste loomine erivajadustega lastele ja koostöö läpemaatage. Janakkala valla õpilaste õpitemuuse, on mitmete rahvusvaheliste üringute (OECD / PISA) ja rahvuslike ning kohalike hindamiskriteeriumide järgi riigi keskmises kohas. Kadriina vallavolikogu hardusutuskomisjon on soov teha koostööd Janakkala valla valla komisjona – loodetavasti saame sellel mittemoeluse kaasu.

Kahe riigi vahelisi suhteid hoida pole eriti kerge. See nõuab mõlemate osapoolte aktiivset kaasamist ja oma soovide konkreetset väljendamist. Eelkõige aga inimesi, kes suudaksid olla eestvedajad. Janakkala vallas neid on – valla administratsiooniti juhataja Liisa Puranen aktiivsus annab harju toetus on olnud tunnust. Kui kellelgi on soovi Janakkala valla tegemistest rohkem teada saada, siis soovitan külastada nende kodulehekülge aadressil www.janakkala.fi. Aitäh kõigile Janakkala valla ametnikele toreda vastustõli eest! Eev VUNK

Kohtumine kirjarahvaga Kadriinas

Sooses üleriigiliste raamatukogupäevade kuula mõnda Eesti riigil hulgaliselt kirjarahvast – kirjanikke, kriitikuid, tõlkijaid jt. Kadriina kirjandusühenduse liidud olid tulnud 28. novembril külastama ja oma loominguist rääkima Eesti Kirjanike Liidu esimese Jan Kausi, Kirjaniku Ülo Tuuliku, Maimu Bergi, Kärt Hellaera ning kriitiki Maire Liivamets.

Külastõhtu juhtimise võttis enda kanda proosist, luuletajaja esiesit Jan Kaus (35), kes kõhe etteaste alguses häältestas kirjanduslooptimislaulele: „Eesti kirjanikud elavad viljakalt üle. Kirjutatakse ja avaldatakse väga palju ja üsna erinevaid raamatuid. Sel aastal on ilmunud väga hea tasemel teoseid...“

Koolipäripaku nähtkustamisega tegi ta eelõeldu kohaloomuise selgese, panime tahvile kirja aastasid kasutav teoste-ramatute pealkirjad, ja taas tuli tõdeda, et hiljuti oma 70. sünnipäeva tähistanud Mats Traat on endiselt

produktiivne, sama ka kõrgvõimne troides. Tema ajakirjas *Looming* (alguse Looming nr 2, 2006) ilmunud romaani „Naised ja pojad“ on sellele kinnituseks. Mats Traadi puhul on teinud 44-aastase pideva loomingu. Mis algusaastase seisundisõuliseid luulet kasvatav üle panoraamakese saatustegaüks (Palunumaa lood).

Mõnevõrra üllatav on noore autori Tiit Aleksejev esiletõus proosa- teosega „Valge kumungriit“. Kõneleja tõstis esile ka Triin Soometsa luule- raamatut „Valjas“, Mathura „Kohal- oli“ jt. Maire Liivamets esitas ka Jan Kausi teose „Tema“.

Ilukirjandus ja (l)uromedamine

See tema sari tugeva arenduse, sest kadriinlastest kirjanikusühendustel oli sellel aastal oma kindel sõna seka oleda. Kuigi esialgu argilikult, sest pealima kirjarahvis hoidis ikka nõude ropendajate poole. Hurra-hõis-keid paraku kuidagi ei olnud. Keski-

mine ja vähe põlvkond, kes on ülles kasvunud sõnapeale ja sotsiaalismi kirjanduse najal, ei suuda kiireste kas kuidagi omaks võtta meie noorte kirjameste ja –näsituke madalad stiili, mille aluspunkim on verbaalsed ropused. Küllap pole see vastuvõetav ka noorema põlvkonna intelligentsid. Ropustuse vohamise teie võimalikute teoste eeltesenemise lõpetamine ning vabad tunnusanduslik kirjastamislool, mil avaldamise määrab raha, mitte aga teose kunstiline (või muu) tase. Viimane asjaolu on võimaldamud paistata meie raamatutule enemeleatku võrges kriitiseid, umbes 4000 erinevat nimetust aastas, millest isegi ülevalt saameisega on raskusi.

Kirjanik – oma rahva turuduur

Ülo Tuulik pajatas oma reistidest ning rõhutas, et ka väljarahva sõnumid on väärtust, ja see jõuab kohast kaugemale. „Kirjanik on see, kes räägib, kuidas meie rahvas elab, kinnitab Tuulik. „Kirjanik oskab sõnastada suhte oma maaga ja rahvaga, oma mulla ja veega oluliselt intensiivsemalt ja täpsemalt, kui mistahes poliitiku suudaks seda teha.“

Maimu Berg tõotas Tallinnas Soome Instituutis ning aega kirjatõeks jt. Kausi arvamusel võiks lubas ta siiski oma novellikogu „Urustatud inimesed“ lugejate käte satta.

Kärt Hellaera rääkis, et tal on ajakirjas Noorus töötamise aegadest mees, kuidas ta ajakirjanikuna Kadriinas kilas. Nüüdseks on Hellaera il muundud neli raamatut, kaks nendest on ilmanud.

Kadriinlastest lugejate heameelikes tülades ja, lugejume pole mitte ajavide, see on pigem meelendad. Sellele on raske vastu vaielda.

Enn MÄLGAND

Kirjanikud (vasakalt) Jan Kaus ja Ülo Tuulik kohtumas lugejatega Kadriinas

